

T.C.

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

**6222 SAYILI KANUNUN BURSA İLİNDE SPORDA ŞİDDET VE DÜZENSİZLİĞİN
ÖNLENMESİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Uğur ERKALAN

BURSA

2018

T.C.

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

**6222 SAYILI KANUNUN BURSA İLİNDE SPORDA ŞİDDET VE DÜZENSİZLİĞİN
ÖNLENMESİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Uğur ERKALAN

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Zaim Alparslan ACAR

BURSA

2018

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm belge ve bilgilerin akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim.

Uğur ERKALAN

21.06.2017

YÖNERGEYE UYGUNLUK ONAYI

“6222 Sayılı Kanunun Bursa İlinde Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesindeki Etkisinin İncelenmesi” adlı Yüksek Lisans tezi, Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan

Uğur ERKALAN

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Zaim Alparslan ACAR

Beden Eğitimi ve Spor ABD Başkanı

Prof. Dr. Nimet Haşıl KORKMAZ

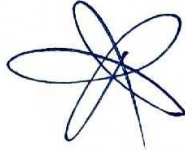
T.C.

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE,

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı'nda 801570003 numara ile kayıtlı Uğur ERKALAN' ın hazırladığı "6222 Sayılı Kanunun Bursa İlinde Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesindeki Etkisinin İncelenmesi" konulu Yüksek Lisans çalışması ile ilgili tez savunma sınavı, 28/06/2018 günü, 10.00-12.00 saatleri arasında yapılmış, sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin (başarılı / ~~başarısız~~) olduğuna (oybirliği / ~~oy~~ ~~çokluğu~~) ile karar verilmiştir.

Tez Danışmanı Üye

Dr. Öğr. Üyesi Zaim Alparslan ACAR

Komisyonu Başkanı

Prof. Dr. Ramiz ARABACI

Üye

Doç. Dr. İlhan ADILOĞULLARI

Önsöz

Lisans ve yüksek lisans eğitim dönemlerimde bana her konuda yol gösteren; eleştirileri ve fikirleriyle yönlendirerek desteklerini esirgemeyen sevgili öğretmenim Dr. Öğr. Üyesi Zaim Alparslan ACAR' a saygı ve teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca tez konuma dair bilgi ve belgelerini şahsımla paylaştıkları ve bilime katkıda buldukları için, Bursa Emniyet Müdürlüğü Spor Güvenliği Şubesi Müdürü Sayın Orhan KOÇ ve komiserlerine teşekkürü borç bilirim.

Tüm eğitim öğretim hayatım süresince ve bu tez çalışmamda maddi ve manevi olarak bana destek olan annem Suna ERKALAN, babam Alaattin ERKALAN, ağabeyim Onur ERKALAN'a ve tez çalışmalarımız süresince görüş ve yorumlarıyla katkıda bulunan değerli yüksek lisans dönem arkadaşlarım Emirhan PEHLİVAN ve Günay ŞEN' e minnet ve sevgilerimi sunarım.

Uğur Erkalan

Özet

Yazar : Uğur ERKALAN
Üniversite : Uludağ Üniversitesi
Ana Bilim Dalı : Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı
Bilim Dalı : Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
Tezin Niteliği : Yüksek Lisans Tezi
Sayfa Sayısı : XII+37
Mezuniyet Tarihi : 03.07.2018
Tez : 6222 Sayılı Kanunun Bursa İlinde Sporda Şiddet ve Düzensizliğin
Önlenmesindeki Etkisinin İncelenmesi
Danışmanı : Dr. Öğr. Üyesi Zaim Alparslan ACAR

6222 SAYILI KANUNUN BURSA İLİNDE SPORDA ŞİDDET VE DÜZENSİZLİĞİN ÖNLENMESİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Sporda rekabet beraberinde sporcular, yöneticiler, taraftarlar arası kutuplaşma ve gerilimlere yol açmaktadır. Yaşanan kutuplaşma ve gerilimler beraberinde şiddet ve saldırganlık eğilimini arttırmıştır. Şiddet aşırı duygu durumunu, öfkeyi, kaba kuvveti, bireye ve topluma zarar veren saldırgan davranışları içerir. Bu olayların önüne geçmek adına, 6222 sayılı "Sporda şiddet ve düzensizliğin önlenmesine dair kanun" 31.03.2011 tarihinde kabul edilmiş, 14.04.2011 tarihinde ise resmi gazetede ilan edilmiş ve yürürlüğe konmuştur.

Araştırmanın amacı; Bursa ilinde, 2012-2016 yılları arasında düzenlenen tüm spor organizasyonlarında yaşanan düzensizlik ve şiddet olaylarını farklı değişkenler çerçevesinde; 6222 Sayılı kanun kapsamında emniyetçe kayıtlara geçirilen istatistik verilerle sporda şiddet genel durumunu belirlemektir. Araştırmada geçmişe dönük veri tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evreni Bursa ilinde yaşanan ve emniyete yansıyan şiddet ve

düzensizlik olaylarıdır. Örneklem grubu; 2012-2016 yılları arasında Bursa ilinde gerçekleştirilen spor organizasyonlarında ortaya çıkan şiddet ve düzensizlik olaylarıdır. Araştırmada kullanılan veriler Bursa Emniyet Müdürlüğü Spor Güvenliği Şubesinden dilekçe usulü talep edilmiştir. Araştırmanın genel amacı ve ana problemi çerçevesinde toplanan verilerin istatistiksel çözümleri için Excel programından yararlanılmıştır.

Olayların %99' u (n=602) erkekler tarafından, %1' i (n=6) ise kadınlar tarafından gerçekleştirildiği kayıtlarda belirtilmiştir. Mesleklere göre suç işleyenlere baktığımızda %40 oranla işçiler en çok olaya karışanlar iken; %0,2 oranla antrenörler en az suç işleyenlerdir. İşçilerin ardından 2. sırada %31,6 oranı ile öğrencilerdir. En çok yaşanan olay türü %19,4 oranıyla spor alanlarında taşkınlık yapmak iken; elektronik kartını başkasına kullandırma suçu %0,5 ile en az yaşanan olaydır. Yükseköğretim öğrencilerinin %8,2' lik değeri karşısında ilköğretim ve ortaöğretim mezunlarının %91,3 gibi yüksek değerde olması şiddet ve saldırganlık eylemlerini sergilemede eğitimin ne denli önem arz ettiğini göstermektedir.

Kişilerin desteklediği takımlara ait sonuçlara göre Bursaspor taraftarı %74,8 oranıyla en çok suç işleyen taraftardır. Araştırma sonuçlarına göre 359 kişi ile toplam suç işleyenlerin yarısından fazla olan, genç kuşak olarak tanımladığımız 18-30 yaş aralığındaki kişiler en çok suç işleyenlerdir. Yaş arttıkça suç işleyenlerin sayısında büyük ölçüde azalma tespit edilmiştir. Araştırmada elde edilen sonuçlar, ilerleyen sezonlarda kayıtlara yansıyan suç miktarında giderek azalmayı göstermektedir.

Anahtar sözcükler: Sporda Şiddet, Yasalar, 6222 Sayılı Kanun, Emniyet Müdürlüğü

Abstract

Author : Uğur ERKALAN
University : Uludag University
Field : Institute Of Education Sciences
Branch : Physical Education And Sports Teaching
Degree Awarded : Master Thesis
Page Number : XII+37
Degree Date : 03.07.2018
Thesis : An Investigation Of The Effects Of the law numbered 6222 on the
Prevention of Violence And Irregularity In Sports In Bursa
Supervisor : Assistant Prof. Zaim Alparslan ACAR

AN INVESTIGATION OF THE EFFECTS OF THE LAW NUMBERED 6222 ON THE PREVENTION OF VIOLENCE AND IRREGULARITY IN SPORTS IN BURSA

Competition in sports also leads to polarization and tension between sportsmen, managers and supporters. The polarities and tensions that have taken place have increased the tendency towards violence and aggression. Violence includes an excessive mood, anger, brute force, aggressive behavior that damages both the individual and the community. In order to prevent these incidents, "The Law Numbered 6222 On The Prevention Of Violence And Irregularity In Sports" was accepted in 31.03.2011 and in 14.04.2011 it was declared in the official newspaper and put into effect.

Purpose of the research; irregularities and violence incidents that occurred in all sports organizations held between 2012-2016 in Bursa City, are within the different variables; to specify the general condition of violence by using the statistical data passed to the statutory records by the sports police department under Law Number 6222. Retrospective data scanning

method was used in the research. The universe of this research is the incidents of violence and irregularity that are occurred in the city of Bursa that recorded by the sports police department. The sample groups are irregularities and violent incidents that occurred in the sport events of the years 2012-2016 in the province of Bursa. The data used in the research were requested by petition from Bursa Police Department Sport Security Branch. The Excel program was used for the statistical analysis of the data collected in the framework of the general purpose and main problem of the research.

It was noted in records that %99 (n = 602) of the events were performed by men and %1 (n = 6) by women. According to the professions, when we look at the offenders, workers are the most involved with %40; at %0.2, coaches are the least criminal. Students are second with %31.6 after the workers. While the most frequent type of incident is running riot in sports areas with a rate of %19.4, it is the least that letting somebody to use an electronic card which belongs another person with %0.5. It shows the importance of education in exhibiting violence and aggression behaviors, which is high value of %91.3 of elementary and secondary education graduates compared to %8.2 of higher education students. According to the results of the teams supported by the people, Bursaspor supporters are the most criminal side with %74.8. As results of the research, more than half of the total crime operatives by 359 people of 18-30 age group, which we define as the younger generation is the most criminal group. As the age increases, the number of crime offenders has been found to decrease greatly. The results of the research indicate a gradual decline in the amount of crime records in the coming seasons.

Keywords: Violence in Sports, Laws, Law Numbered 6222, Police Department

İçindekiler

	Sayfa
Önsöz.....	iv
Özet	v
Abstract	vii
İçindekiler.....	ix
Grafikler Listesi.....	xi
Kısaltmalar Listesi.....	xii
1.BÖLÜM	1
Giriş.....	1
1.1.Araştırmanın Problemi	3
1.2.Araştırmanın Soruları	4
1.3.Araştırmanın Amacı	5
1.4.Araştırmanın Önemi	5
1.5.Araştırmanın Sınırlılıkları.....	5
1.6.Tanımlar.....	5
1.7.Literatür	6
2.BÖLÜM	9
Genel Bilgiler	9
2.1.Grup Kavramı ve Dinamiği	9
2.2.Saldırganlık ve Şiddet.....	9
2.3.Sporde Saldırganlık ve Şiddet	10

2.4.Fanatizm ve Holiganizm.....	11
2.5.Türkiye’de ve Dünyada Yaşanan Bazı Şiddet Olayları.....	12
3.BÖLÜM	16
Materyal ve Yöntem.....	16
3.1.Araştırmanın Modeli.....	16
3.2.Evren ve Örneklem.....	16
3.3.Veri Toplama Araçları.....	16
3.4.Verilerin Analizi ve Çözümlemesi	16
4.BÖLÜM	17
Bulgular.....	17
5.BÖLÜM	24
Tartışma ve Öneriler.....	24
5.1.Tartışma.....	24
5.2.Öneriler.....	27
Kaynakça.....	32
Ekler	34
Özgeçmiş.....	36

Grafikler Listesi

Grafikler

Sayfa

1. 2012-2016 Tarihleri Arasındaki Olayların Cinsiyete Göre Yüzdeler ve Frekans Dağılımı 17
2. 2012-2016 Tarihleri Arasında Olaya Karışanların Meslek Gruplarına Göre Yüzdeler ve Frekans Dağılımı..... 18
3. 2012-2016 Tarihleri Arasındaki Olayların Olay Türlerine Göre Yüzdeler ve Frekans Dağılımı 19
4. 2012-2016 Tarihleri Arasında Olaya Karışanların Öğrenim Durumuna Göre Yüzdeler ve Frekans Dağılımı..... 20
5. 2012-2016 Tarihleri Arasında Olaya Karışanların Tuttuğu Takıma Göre Yüzdeler ve Frekans Dağılımı..... 21
6. 2012-2016 Tarihleri Arasında Olaya Karışanların Yaşa Göre Yüzdeler ve Frekans Dağılımı 22
7. 2012-2016 Tarihleri Arasındaki Olayların Yıllara Göre Yüzdeler ve Frekans Dağılımı . 23

Kısaltmalar Listesi

FIFA: Federation International of Football Associations (Uluslararası Futbol Federasyonları Birliği)

TDK: Türk Dil Kurumu

UEFA: Union of European Football Associations (Avrupa Futbol Federasyonları Birliği)

1.BÖLÜM

Giriş

Günümüzde hızla gelişen ve toplum içinde yayılan spor olgusu, insanları kendisine heyecan, sevgi, hüzn, stres, saygı, merak vb. duygularla bağlayan bir olgudur. Bu duygular aracılığıyla sportif organizasyona seyirci, yönetici, basın mensubu, özel ve resmi güvenlik elemanları, hakem, antrenör ya da sporcu olarak müdahil olan insanlar, yaşadıkları o duygular neticesinde çeşitli davranışlar oluşturmaktadırlar. Temelinde insanların hareket ve sağlık ihtiyaçlarını gidermeye yönelik olan spor, insanların müsabaka ortamı içersinde geliştirdiği farklı kimlik ve aidiyet duygusuyla beraber istenilmeyen olay ve aşırılıkları da mümkün kılabilir. Müsabakanın sonucuna göre galibiyet, beraberlik ya da mağlup olma durumu aşırıya kaçtığı takdirde ise sporda istenilmeyen şiddet ve düzensizlik olaylarının da yaşanması kaçınılmaz hale gelmektedir. Sporun önemli bir parçası olan taraftarlar; tarafı olduğu kulübünü destekleyen, ona koşulsuz bağlanarak sahip çıkan bir oluşumdur. Bazı zamanlarda bu oluşum takımına destek olmak niyetiyle istenmeyen yollara başvurabilir; taşkınlığa ve şiddete yönelebilir ve bu da taraftarın esas hedefi olan takımına fayda sağlamaktan çıkarak bir tribün terörüne dönüşebilir.

Mükemmel değerleri, standartları ve görevleri tanımlayan spor, bireyden öte toplumsal önemi ağır basan etkinliktir. Sporun toplumla bağı ilk insan topluluklarına uzanır. Doğaya, canlılara ve insanlara karşı verilen mücadelede, hayatta kalma adına bir araç olarak kullanılan bedensel etkinlikler, toplumların gelişmesi doğrultusunda, örgütlü sporlara dönüşmüştür. Örgütlü sporun kaynağının ilk toplumlara uzanması, onun toplumla kurduğu ilişkinin köklerinin derinliğine ve önemine işaret etmektedir. İlk insanlardan, antik çağa ve modern dünyamıza uzanan tarihsel süreçte spora yüklenen işlevler, onun bir kültürel pratik olarak toplumsal faydadaki önemini göstermektedir. Antik Yunan'da oğlanların *palestra*, gençlerin *cimnazyumda* bedenlerinin ve ruhlarının bütünlük içinde eğitilmesinin amacı, nasıl toplumun

düzeni ve refahı için iyi vatandaş yetiştirmekse; günümüzde de aynı amaçla, sporun topluma uyumlu bireyler kazandırma işlevi sürmektedir. Spor, görüldüğü gibi, eğitimin bir parçası olarak geçmişten günümüze toplumsal fayda açısından önemini koruyarak gelmiştir (Mechikoff & Estes, 2002).

Dünyada gerçekleşen hızlı gelişim ve değişimler sonucunda (teknoloji, bilgiye erişim, nüfus, eğitim, küreselleşme vb.) insanlar maddiyat bakımından doygunluğa ulaşmış olsalar da manevi anlamda bir arayış içerisinde olmuşlardır. İnsanların bu arayışı, onları sportif oluşumlara ve spor kulüplerine taraftar olmaya yönlendirerek seyirci kitlelerini oluşturmuştur. Stadyumlarda, taraftarı oldukları sportif organizasyonun amacına hizmet eden bu seyirci kitlesi önemli bir etken oluşturmaktadır. Takımının kazanmasını aşırı ve abartıya kaçan boyutlarda arzulayan taraftarlar, deşarj olma yöntemi olarak; ırkçılık, küfür, saldırganlık, hakaret içeren tezahürat ve şiddete başvurmaktadırlar. Literatür bilgileri incelendiğinde günümüz çağdaş toplumlarında, serbest zaman endüstrisi içerisinde önemli bir yer tutan spor kavramı, toplumlar üzerindeki etkilerini her geçen gün arttıran toplumsal bir olgu olarak görülmüştür. Bu olgunun özellikle, seyirciler, aktif spor yapan bireyler, sponsorlar gibi unsurlardan oluştuğu; spor endüstrisini temel aldığı ve spor tüketicileri içerisinde seyircilerin ayrı bir öneme sahip olduğu ifade edilmiştir (Aycan, A., Polat, E. ve Uçan, Y., 2009).

Sporda şiddet ve düzensizlik, holiganizm dünyada ve özellikle de ülkemizde uzunca zamandır devam eden ve istenilen düzeyde bir çözüm bulunamayan toplumsal bir sorunumuz haline gelmiştir. Çeşitli bilimsel ve toplumsal çözüm yolları uygulandıysa da taraftarların spor organizasyonlarında birbirlerine şiddet göstermelerine ve hatta ölümlere neden olan vakaların yaşanmasının önüne geçilememiştir. Son dönemde seyircilerin; hakemlere saldırganlık içeren, rakip takımın sporcularına, seyircilerine karşı saygısız ve çirkin üsluba sahip tavır ve davranışları tribünleri adeta bir problem sahnesi haline getirmesi spor yazarları ve spor bilimcilerinin ortak kanısıdır.

6222 Sayılı yeni kanunun getirdiklerine bakacak olursak;

- a) Kanun taraftarların sürekli veya geçici olarak gruplar halinde buldukları yerlerde, müsabakanın yapılacağı yere gidiş ve geliş güzergâhlarında ve takımların kamp yaptığı yerlerde de uygulanacak.
- b) "Merkezi spor güvenlik birimi", "müsabaka güvenlik amiri" ve "spor güvenlik birimi" Kanun içerisinde tanımlanarak bu birimlerin hukuksal alt yapısı oluşturulduğu için emniyet birimleri sporda şiddetle daha etkin mücadele edebilecek.
- c) Müsabakalara girişte biletler elektronik sistem üzerinden oluşturulacak. Taraftarlar, üzerinde adı, soyadı, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası ve fotoğrafı olan bir elektronik karta sahip olmak zorunda olacak. Müsabakalara ilişkin bilet satışları oluşturulan bu elektronik kart üzerinden yapılacak ve kişiler bu kulüplerin müsabakalarına adlarına düzenlenen elektronik kart ile izleyici olarak girebilecek.
- d) Şike ve teşvik primi ilk kez suç olarak tanımlanmıştır.
- e) Spor müsabakalarında görev yapan hakem, gözlemci ve temsilciler bu görevleriyle bağlantılı olarak kendilerine karşı işlenen suçlar bakımından kamu görevlisi sayılacak.
- f) Şike ve teşvik primi suçunun araştırılarak açığa çıkartılmasında Ceza Muhakemesi Kanununun 135. maddesinde belirtilen iletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınmasına ilişkin uygulamalar gerçekleştirilebilecek (Afyonihk, 2017).

Bu çalışmada; Bursa ilinde, 2012-2016 yılları arasında düzenlenen spor organizasyonlarında ortaya çıkan düzensizlik ve şiddet olaylarının farklı değişkenler çerçevesinde; 6222 Sayılı kanun kapsamında emniyet tarafından kaydedilen tutanaklara ait istatistik verilerle sporda şiddete dair genel durum saptanmıştır.

1.1.Araştırmanın Problemi

Ülkemizde sporda şiddet ve düzensizlik olayları oldukça sık yaşadığımız ve şikâyetçi olduğumuz bir konudur. Farklı spor dallarında, belirli taraftar grupları ve onların içlerine

karişan holiganlar nedeniyle istenmeyen çeşitli sorunlar yaşanmaktadır. Özellikle futbolda olay yaşanması artık olmazsa olmaz durumdadır. Sosyal medya, televizyon programları ve haberlerde sıklıkla yer alan konular arasına giren spor suçlarının, kavga ve kargaşalarının önüne geçmek adına, 6222 sayılı "Sporda şiddet ve düzensizliğin önlenmesine dair kanun" 31.03.2011 tarihinde kabul edilmiş, 14.04.2011 tarihinde ise resmi gazetede ilan edilmiş ve yürürlüğe konmuştur. Kanun yürürlüğe girdiğinden bu yana emniyet uygulamaları sonucunda; bu suç ve ihlaller ne miktardadır? Kimler bu suçları en çok işlemektedir? Cinsiyete göre dağılım farklı mıdır? Hangi suç türü daha çok işlenmektedir? gibi detaylar göz ardı edilmekte, kitle iletişim araçları vasıtasıyla insanlarla paylaşılammaktadır. Sonuçta içinde bulunduğumuz durumu anlamakta ve çözüm bulmakta zorlandığımız bir gerçektir.

1.2.Araştırmanın Soruları

1. 6222 Sayılı kanun uygulandığı tarihten bu yana Bursa ilinde şiddet olaylarında bir azalma var mıdır?
2. Bursa ilinde 2012-2016 yılları arasındaki spor organizasyonlarında en fazla suç işleyenler öğrenciler midir?
3. Bursa ilinde 2012-2016 yılları arasındaki spor organizasyonlarında en çok işlenen suç türü hakaret içeren tezahürat mıdır?
4. Bursa ilinde 2012-2016 yılları arasındaki spor organizasyonlarında suç işleyenlerin çoğunluğu eğitim seviyesi düşük olanlar mıdır?
5. Bursa ilinde 2012-2016 yılları arasındaki spor organizasyonlarında en fazla suç işleyen taraftar Bursaspor taraftarı mıdır?
6. Bursa ilinde 2012-2016 yılları arasında yaşanan sporda şiddet olaylarında cinsiyete göre dağılım önemli fark göstermekte midir?

7. Bursa ilinde 2012-2016 yılları arasında yaşanan sporda şiddet ve düzensizlik suçları en fazla genç taraftarlar tarafından mı işlenmiştir?

1.3.Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; Bursa ilinde, 2012-2016 yılları arasında düzenlenen spor organizasyonlarında ortaya çıkan düzensizlik ve şiddet olaylarını farklı değişkenlere bağlı olarak; 6222 Sayılı kanun gereğince emniyet tarafından gerçekleştirilen uygulamalar neticesinde elde edilen sayısal verilerle sporda şiddete dair genel durumu belirlemektir.

1.4.Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, Bursa Spor Güvenliği Şubesi verilerinin değerlendirmeleri sonucunda, yürürlüğe girdiği tarihten bu yana 6222 sayılı kanunun işlevselliğini ve istenilen seviyede şiddet ve düzensizlik vakalarını azaltıp azaltmadığını belirlemek açısından önem taşımaktadır. Bu nedenle çalışmanın sonuç ve raporlamaları, ilgili kanun adına bir karne niteliği taşıyacaktır.

1.5.Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma, Bursa ili sınırları içerisinde meydana gelen sporda şiddet ve düzensizlik olaylarını incelemektedir. Çalışma;2012-2013,2013-2014,2014-2015,2015-2016 sezonlarında gerçekleştirilen spor organizasyonları ile sınırlandırılmıştır.

1.6.Tanımlar

- Deplasman: Dış saha (TDK, 2017)
- Fanatik: Bağnaz, tutkun, düşkün.
- Grup: Küme, ortak özellikleri olan insanlar ya da varlıklar.
- Holigan: Özellikle futbolda fanatizmi besleyen, aşırı davranışlarda bulunan ve çevreye zarar vermeye eğilimli taraftar.
- Kanun: Yasa, geçerli olan kural.

- Özdeşleşme: Bireyin başka bireylerle kişilik kaynaşması gerçekleştirecek ölçüde onların yaşantılarına ve duygularına katılması sürecidir.
- Saldırgan: Başkasına saldıran, yapısında saldırma özelliği olan (devlet, kimse, hayvan), agresif, mütecaviz.
- Şiddet: Karşıt görüşte olanlara kaba kuvvet kullanma. Duygu ve davranışta aşırılık.
- Spor: Kişisel veya toplu yarışlar biçiminde yapılan, bazı kurallara göre uygulanan beden hareketlerinin tümü.
- Taraftar: Sporcunun veya sporcuların temsil ettikleri renklere, kulübe veya bayrağa bağlı kimse.
- Yasa: Devletin yasama organları tarafından konulan ve uyulması gereken kurallar bütünü, kanun.

1.7.Literatür

Orhan (2007) “5149 sayılı sporda şiddetin önlenmesine dair kanun çerçevesinde spor güvenliği” adlı çalışmasında; 5149 Sayılı Kanun’un yaptırım gücünün yeterli olup olmadığını, spordaki şiddet olaylarının devam etmesinin ilgili kanundan mı yoksa uygulamadan mı kaynaklandığını, ankete katılanların böyle bir kanunun varlığından haberdar olup olmadıklarını araştırmayı amaç edinmiştir. Marmara Üniversitesi Beden Eğitim Spor Yüksek Okulu ve yine aynı üniversitenin Hukuk Fakültesi öğrencilerine 17 soruluk bir anket uygulamıştır. Sonuç olarak, kanunda belirtilen yaptırımların pek çoğu ankete katılanlar tarafından “yeterince önleyici” olarak kabul edilmemiştir. Araştırmaya katılanların büyük bir çoğunluğu (yaklaşık % 76’sı) bu konuda problemin yasadan değil uygulamadan kaynaklandığını savunmuştur. Ayrıca sonuçlar göstermiştir ki; toplamda katılımcıların %48’inin, yani yaklaşık yarısının böyle bir kanunun varlığından haberdar olmadıkları görülmüştür.

Yılmaz (2013) “Sporda şiddet ve düzensizliğin önlenmesine dair kanun çerçevesinde futbolda şike ve teşvik suçları” adlı çalışmasında, 6222 Sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun’un yürürlüğüne girmesi ile birlikte ceza hukuku kapsamında değerlendirilmeye başlanan şike ve teşvik primi eylemlerini incelemeye almıştır. Yazar bu çalışmada, ceza hukuku ile spor hukuku bakımından ilgili suç ve eylemlerin benzer ve farklı yönlerini açıklamayı amaçlamıştır. Yılmaz’ a göre, şike ve teşvik primi eylemleri spor hukuku kapsamında değerlendirildiğinde genel olarak çok ağır cezalandırılmamakta ve sadece spordan men yaptırımı ile sınırlıdır. Şike ve teşvik primi eylemlerini gerçekleştirenler sporda rekabet kurallarına ve insanların sporun adil olmasına yönelik inançlarına aykırı davranmaktadırlar. Federasyonlar mahkeme kararını beklemeksizin bu kişilere gereken yaptırımı uygulamaya geçmelidir. Bu suçları gerçekleştiren kişi ve kurumları ayırarak gerekli cezalar verilmelidir. Kanun ile ilgili uyuşmazlıkların sebebinin kanunun yazım tekniği olduğu sonucuna varan yazar; bunun giderilmesi adına daha anlaşılır ve sade bir dille kanun ifade edilebileceğini belirtmiştir.

Gür’ün 2015’te gerçekleştirdiği “Evrensel bir sorun: Sporda şiddet” adlı çalışması ise, sporda yaşanan şiddet olaylarının nasıl meydana geldiği ve Ankara Emniyet Müdürlüğüne yansıyan vakaları taraftar boyutuyla araştırmayı amaçlamıştır. Araştırmada 5149, 6222 ve 6259 yasalarının yaptırımları incelenmiş, aralarındaki farkların neler olduğu ortaya konulmuştur. Araştırma evreni 2004-2012 yılları arasında Ankara Emniyet Müdürlüğüne yansıyan sporda şiddet olayları ve taraftarların demografik özelliklerinden oluşturmaktadır. Çalışmada sporda şiddete dair güvenlik birimlerine yansıyan olay sayısının önceki yıllara göre azaldığı, her yaş ve eğitim durumundaki insanların sporda şiddete yöneldiği, lise mezunu ve çoğunlukla öğrenci olan erkek bireylerin bu vakalara daha fazla karıştığı belirtilmiştir. Kadınların, erkeklere oranla çok daha az olaylara karıştığı ancak yine de şiddete yöneldiği belirlenmiştir. Araştırma sonuçları; en fazla futbol müsabakalarında taraftarların sporda

şiddeti gerçekleştirdiğini ve yasalar bakımından şiddet ve düzensizlik olaylarına farklı biçimlerde karıştıklarını göstermektedir.

Söker (2015) “6222 sayılı kanun çerçevesinde şike suçu” isimli; şike ve teşvik primi suçlarının unsurlarını, görünüş şekillerini, kanuni düzenleme şekli ve aksaklıklarını belirterek görüşlerini sunduğu çalışmasında, dünyada ve ülkemizde şike ve teşvik primine çoğu zaman başvurulduğunu belirtmiştir. Bunun neticesinde bazı kişiler ömür boyu spordan men cezası alırken bazı kişiler ise özgürlüğü kısıtlayıcı yaptırımlara tabi tutulmuştur. Yazar, 6222 sayılı kanunun yürürlüğe girmesine kadar olan süreçte, şike ve teşvik priminin suç olarak işlem yapılmadığını, bu kanunla beraber artık bu eksikliğin ortadan kalktığını dile getirmiştir. Spor olgusu içerisinde hem kazananın hem de kaybedenin var olduğunu kabul etmemiz gerektiğini, bu bakış açısıyla sadece kazanma odaklı hareket ederek spor ahlakına ters düşen farklı yöntemlere başvuruların azalacağına değinmiştir. Şikenin sadece maç sonucunu değiştirmek olmadığını, bu yolla elde edilen her türlü haksız kazancın şike suçu kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini öne sürmüştür.

2.BÖLÜM

Genel Bilgiler

2.1.Grup Kavramı ve Dinamiği

Grup, belirli bir hedefi veya amacı gerçekleştirmek üzere bir araya gelen, bireyleri arasında çeşitli ilişkilerin yaşandığı iki veya daha çok kişinin oluşumudur. Grubun her üyesi, diğer üyeler için değerlidir, önem arz etmektedir. Her üye gruba ait davranış, tutum ve özelliklerinden etkilenir ve kendi bireysel kimliğine özgü farklı özellikleriyle de grubu etkileyebilir (Acet, 2006).

“Carron ve Williams grubu, herhangi bir nedenle bir araya toplanan kişilerden ayıran on özellik olduğunu ifade etmişlerdir. Bunlar:

1. Serbestçe (rahatça) konuşabilme,
2. Bir bütün olarak topluluğun iyiliği ile ilgilenmek
3. Üyelerin birbirlerine yardım etmeye çalışması,
4. Üyelerin birbirlerine yardımcı olması ile ilgili bir duygu,
5. Kendi grubunu ”biz”, diğer grupları “onlar” şeklinde sunma,
6. Grup etkinliklerine severek katılma,
7. Temelde bireysel başarılarla ilgilenmeme,
8. Gruptaki diğer üyelerin etkinlikleriyle ilgilenme,
9. Grubun diğer üyelerini rakip olarak görmeme,
10. Grupta sık sık bulunmazlık yapmama olarak belirtilmektedir” (Acet, 2006, s. 28).

2.2.Saldırganlık ve Şiddet

Saldırganlık hususunda Sigmund Freud, bu özelliğin içgüdüsel kaynaklandığını öne sürerken, fen bilimci kuramcılar ise bu tür eylem ve davranışların insanların hormonal sistematiğine bağlı geliştiğini savunmuşlardır. Sosyal öğrenme metodolojisine göre

saldırıcılık sosyal çevre ile aileden edinilmekte ve genellikle saldırgan davranışların öncesinde kişi bir engellenmeye maruz kalmaktadır (Gültekin, 2010).

Saldırıcılığı şiddetten ayıran en önemli noktaya değinecek olursak, saldırgan eylemde veya sözde doğrudan karşıdaki insana fiziksel olarak bir tahribat veya darp etmeye başvurmadan, ona baskı ve tehdit ortamı oluşturarak yönetmeye çalışma söz konusudur. Şiddet gerçekleştirildiğinde amaç karşıdaki kişinin genellikle bedenine yönelik delici, kesici, bereleyici ve yaralayıcı girişimler gerçekleştirilmektedir (Gültekin, 2010). “Güç ve saldırganlık kavramlarının şiddetle ilişkisi doğrudandır. Gücün birey, gruplar ya da daha genel anlamda toplumsal bazda zarar verici nitelikte saldırgan bir eğilim içinde kullanılmasına genel olarak şiddet diyebiliriz. Kavramların birbirini besler nitelikte ve zincirleme bir süreçte hareket ederek şiddeti oluşturduğu gözlenir. Bu noktada şiddeti tanımlamada yaşanan güçlükler, saldırgan eğilimlerin boyutu ve niteliğinden kaynaklanmakta, böylece saldırganlık kimi zaman bireysel düzeyde içgüdüsel bir eylem olarak tanımlanırken, kimi zamanda toplumsal düzeyde kolektif bir etkileşimin ürünü olarak algılanmaktadır” (Ayan, 2006, sf.193).

İnsanlarda saldırganlık ve beraberinde şiddet eylemlerinin gelişimi, onların sosyo-ekonomik düzeyleri ve psikolojik durumları ile eğitim düzeylerinin nörolojik ve hormonal faaliyetlerinin etkileşiminin bir sonucudur. Sosyal öğrenme kuramı, saldırganlığın rol model alma ile öğrenilen bir davranış biçimi olduğunu savunur. Saldırıcılığın içgüdüsel ya da kalıtsal etkenli olmadığını belirtmektedir. Çocuklar ailede büyüklerden çeşitli davranışları görerek, model alarak öğrendiği gibi saldırganlığı da aynı yolla öğrenir. Ailenin çocuklarıyla olan iletişim düzeyi saldırganlığı etkileyen nedenler arasındadır (Boyle & Magnusson, 2007).

2.3.Sporla Saldırıcılık ve Şiddet

Spor olgusu son yıllarda endüstriyel bir kimliğe bürünerek milyonlarca lira paranın dolaştığı bir pazar haline gelmiştir. Bu sebeple spor organizasyonları ve müsabakalara ilginin

artması dolaylı olarak beklentileri de arttırmıştır. Sporculardan gerçekleştirilmesi istenen performans ve mücadelenin karşılığı olarak maddi ölçütün yüksek meblağlarla ifade edilmesi onların saldırgan ve şiddet içeren davranışlar sergilemesine neden olabilmektedir. Tribünleri dolduran taraftarların da sporcuların kazançlarından haberdar olması ve beklenen başarının sağlanamaması durumunda tepkilerinin saldırganlığa ve beraberinde şiddete dönüşmektedir. Diğer bir yandan “zafere giden her yolun mubah olması” deyimini çerçevesinde yöneticiler, antrenörler, taraftarlar ve sporcular müsabaka sonuçlarını lehine çevirmek adına kural dışı ya da etik kurallar çerçevesinde olmayan farklı yöntem ve çözümlere yönelmiştir (Yücel & Atalay & Gürkan, 2015).

Bireyler kent, din, ulus veya diğer sosyal kategorileri temsil eden spor takımlarıyla özdeşleşirken, taraftar olarak oyuncuların ve kulübün performansını dolayısıyla maçların sonucunu etkilediklerine inanırlar. Bu inançlarından dolayı da, hiç de sürpriz olmayan bir biçimde çoğu, kendilerini kulübün bir parçası olarak görürler. Yani kulüp bir yandan sembolik olarak taraftarların benliklerinin bir parçası haline gelirken, diğer yandan taraftarlar kulüplerinin bir parçası haline gelirler. Kulübün adı üzerinden, onu kullanarak, taraftarlar birbirleriyle de özdeşleşirler (Wann, 1997).

2.4.Fanatizm ve Holiganizm

Fanatizm, insanların herhangi bir düşünce ve ideoloji, spor kulübü, siyasi parti, sanatçı vb. unsurlara aşırı duygusal bağlamda ilişki kurmasından kaynaklanan; sınır tanımaksızın gerçekleştirilen bir davranma modelidir. Fanatizm en çok spor olgusu içerisinde yaşanmaktadır. Sporun sunduğu müsabaka ve yarış ortamı, insanları rekabet etmeye yönlendirerek, farklı sporculara ve spor kulüplerine gönül vererek insanların taraf olmasına neden olmuştur (Ayan, 2006).

Sporda fanatiklerin yanı sıra bir de holiganlar yer almaktadır. Holigan kelimesinin sözlükteki karşılığına bakacak olursak; “özellikle futbolda fanatizmi besleyen, aşırı

davranışlarda bulunan ve çevreye zarar vermeye eğilimli taraftar.” olarak belirtilmiştir (Türk Dil Kurumu, 1998).

Holigan kelimesinin ilk kullanılmaya başlandığı yer İngiltere olmuştur. 1898 yılında, Daily News gazetesinde yer alan bir haberde müsabakalarda olay ve kavgaya karışanlar için kullanılmıştır. Bu olay ve kavgalara karışanlara, Londra’da gerçekleşen ve çok sayıda kavgaya dâhil olan, alkol düşkünü Patrick Holigan’ın adını vermişlerdir. Diğer bir teoriye göre ise holigan kelimesi; yine 1880’lerde Londra’da yaşayan, soyadı “Houlihan” olan şiddete eğilimli İrlandalı bir aileden gelmektedir (Konvičný, 2012).

2.5.Türkiye’de ve Dünyada Yaşanan Bazı Şiddet Olayları

Ülkemizde yaşanan ilk büyük sporda şiddet olayı 1967 senesinde Kayseri’de gerçekleşmiştir. Kayserispor-Sivasspor müsabakasının 20. dakikasında Kayserispor 1-0 öne geçmiş ve maç bu skorla kazanmıştır. İki takım taraftarları arasında silahların da ortaya çıktığı kavgada, 40 kişi hayatını kaybederken, 300 kişi yaralanmıştır. Bu olayın haberinin Sivas şehrine ulaşmasının ardından, Sivas’ta yaşamakta olan Kayserili vatandaşların işyerleri saldırıya uğramış ve iki komşu şehir, iki düşman şehre dönmüştür (Doğan, 2004).

1993 yılında Kocaelispor-Ankaragücü arasındaki maçta taraftarlar arasında çıkan yer tartışmasında bir kişi öldürüldü (Avgın, 2015).

2000 yılının Nisan ayında, Galatasaray ile Leeds United arasındaki müsabaka öncesi Taksim’de yaşanan kavga sonucu iki Leeds United taraftarı öldürüldü (Avgın, 2015).

Kasım 2004’te Beşiktaş İnönü Stadyumu’nda, Beşiktaş ile Rizespor mücadelesi esnasında 16 yaşındaki bir genç bıçaklanarak öldürüldü (Fanatik, 2009).

2005 Yılında, Temmuz ayında oynanan Fenerbahçe-Everton hazırlık maçında bir seyirci silahla yaralandı (Fanatik, 2009).

2007 yılı Mayıs'ta Ali Sami Yen Stadyumu'nda Galatasaray-Fenerbahçe derbisinde gerçekleşen olaylar sonucu 19 polis memuru yaralandı. Bir Polis memurunda görme kaybı oluştu (Avgın, 2015).

2009'da Şubat ayı içerisinde Fenerbahçe Şükrü Saraçoğlu Stadyumu'nda maraton tribününde çıkan olayda 2 kişi bıçaklanarak yaralandı (Avgın, 2015).

2014 Aralık'ta Galatasaray-Kızılyıldız basketbol maçından önce çıkan olaylarda bir Sırp taraftar bıçakla öldürüldü (Milliyet,2014).

11 Nisan 2001 tarihinde Güney Afrika'nın başkenti Johannesburg'un Ellis Park Stadyumunda Kaizer Chiefs ile Orlando Pirates arasındaki karşılaşmada çıkan olaylar sonucunda 43 kişi yaşamını yitirirken, 250 civarında taraftar da yaralanmıştır (Avgın, 2015).

15 Nisan 1989'da İngiltere'de Hillsborough Stadi'nda, Liverpool-Nottingham Forest müsabakasında meydana gelen izdihamda 96 kişi ölmüş, 766'sı yaralanmıştır (T24, 2012).

İrlanda tarihine "Kanlı Pazar" olarak geçen; 1920'de İrlanda'nın başkenti Dublin'de oynanan maçta radikal İrlandalı bir grup stada girerek, makineli tüfeklerle insanlara saldırdı. Michael Hogan ve 12 seyirci hayatını kaybetti (Haberself, 2015).

29 Mayıs 1985'te Belçika'nın başkenti Brüksel, Heysel Stadi'nda Juventus ile Liverpool arasındaki Avrupa Kupası Finalinde, maç öncesi iki taraftar arası oluşan arbedede 39 kişi ölmüş ve 600 kişi yaralanmıştır (Diri, 2014).

5 Nisan 1902'de İskoçya ile İngiltere arasındaki milli müsabaka sırasında batı tribünü çökmesi sonucu 25 kişi ölerken, 517 kişi yaralandı (Avgın, 2015).

1972 yılında düzenlenen Münih Olimpiyatları'nda, "Kara Eylül" olarak bilinen Filistinli bir grup tarafından 11 İsrail sporcusu rehin alınarak öldürüldü (Haberself, 2015).

Bolton Wanderers ile Stoke City arasındaki 9 Mart 1946 tarihli İngiltere Federasyon Kupası müsabakasında, Burden Park Stadi duvarları çökmesi nedeniyle oluşan kargaşada 33 kişi öldü ve 400 kişi yaralandı (Fotomaç, 2017).

24 Mayıs 1964'te Peru-Arjantin müsabakasında hakemin Peru'nun attığı golü vermemesi ve maçın Arjantin galibiyeti ile sonlanması neticesinde Peru seyircilerinin sınırı aşması 318 kişinin ölümüne, 500 kişinin yaralanmasına neden oldu (CnnTürk, 2014).

23 Haziran 1968 tarihinde oynanan Boca Juniors ile River Plate maçının devre arasında gerçekleşen olaylar sonucunda 74 kişi öldü ve 150 kişi yaralandı (Avgın, 2015).

2 Ocak 1971'de İbrox Stadi'nda Glasgow Rangers-Celtic arasındaki maçta tribün çökmesi sonucu ortaya çıkan izdihamda 66 ölü, 140 yaralı vardı (Pennlive, 2017).

31 Ekim 1976 tarihinde Kamerun ile Kongo müsabakasında hakemin Kamerun lehine verdiği bir penaltı kararı ile maçı mağlup bitiren Kongolu taraftarlar hakeme saldırdılar. Bu olaylar sonucunda 2 kişi öldü (Avgın, 2015).

20 Ekim 1982'de Moskova'da Spartak Moskova, Hollanda'nın Haarlem kulübü ile karşılaştı. Maçın sonuna doğru polislerin taraftarları yanlış yönlendirmeleri sonucu çıkan izdihamla 340 kişi hayatını kaybetti. Fakat Sovyet Spor Komitesi'nin belirttiği ölü sayısı 61 kişidir (Diri, 2014).

11 Mayıs 1985 tarihli Bradford City-FC Lincoln City, İngiltere 3. lig mücadelesinde tribünlerde çıkan yangınla beraber yaşanan kargaşada 56 kişi yaşamını yitirirken, 265 kişi yaralandı (Avgın, 2015).

12 Mart 1988'de Nepal, Katmandu'da yoğun dolu yağışından kurtulmak isteyen taraftarların izdihamında 93 can kaybı, 100 yaralı vardı (Fotomaç, 2017).

5 Mayıs 1992'de Fransa Kupası, Olimpik Marsilya ve Bastia karşılaşmasında daha fazla seyircinin maça gelebilmesi amacıyla yapılan geçici tribün çökmesi sonucu 17 kişi öldü ve 900 kişi yaralandı (Stadiumguide, n.d.).

Amerika Birleşik Devletleri'nde 1974'te oynanan Cleveland Indians-Texas Rangers beyzbol mücadelesinde alkollü ev sahibi taraftarların sahaya girerek rakip takım sporcularına saldırması üzerine ortalık karışmış ve insanlar yaralanmıştır (CnnTürk, 2014).

9 Temmuz 2000 tarihinde Harare’de oynanan maçta, Güney Afrika ile Zimbabwe karşılaştı. Tribünlerde çıkan olaylar ve panik hali neticesinde 12 kişi hayatını kaybetti (Avgın, 2015).

29 Mart 2009’da, Fildişi Sahili - Malavi müsabakasının başlamasından 40 dakika öncesinde stadyuma girişler esnasında çıkan arbede ile maç oynandığı sırada da bir tribünün seyircilerin ağırlığını taşıyamaması sonucu 132 kişi yaralanırken, 22 kişi yaşamını yitirdi (Avgın, 2015).

3.BÖLÜM

Materyal ve Yöntem

3.1.Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada veri tarama modeli kullanılmıştır. Çalışmamızda; 2012-2016 yılları arasında yaşanmış sporda şiddet ve düzensizlik olaylarının incelenmesi nedeniyle geçmişe dönük tarama yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

3.2.Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni; Bursa ilinde yaşanan ve emniyete yansıyan şiddet ve düzensizlik olaylarıdır. Örneklem ise; 6222 Sayılı kanun uygulanmaya başladığından bugüne, Bursa ilinde 2012-2016 yılları arasında düzenlenen spor organizasyonlarında ortaya çıkan düzensizlik ve şiddet olaylarından oluşmaktadır.

3.3.Veri Toplama Araçları

Araştırmaya dair veriler, Bursa Emniyeti Spor Güvenliği Şubesinden dilekçe usulü ile talep edilmiştir. Konuya ilişkin veriler elektronik posta yoluyla tarafımıza iletilmiştir.

3.4.Verilerin Analizi ve Çözümlemesi

Verilerin analizinde Microsoft Excel programından yararlanılmıştır. Sporda şiddet ve düzensizliklere dair tüm istatistik veriler; cinsiyet, olay türü, meslek grupları, öğrenim durumu, desteklenen takımlar, yaş ve sezon kategorilerinde incelenmiştir. Bu kategoriler içerisindeki her bir değişkene ait frekans ve yüzdelik dağılımlar hesaplanmıştır. Excel programı, Microsoft şirketi tarafından 1989 yılında yazılımı gerçekleştirilerek piyasaya sürülen bir programdır. Microsoft Windows ve Apple Macintosh işletim sistemlerinde çalışabilen Excel, elektronik tablola uygulama programıdır. Microsoft Excel ile işaret, formül, sayı ve rakamları kullanarak farklı hesaplama ve işlemleri gerçekleştirilir. Ayrıca Excel programı ile grafikler oluşturularak sahip olunan bulguları ifade edebiliriz.

4.BÖLÜM

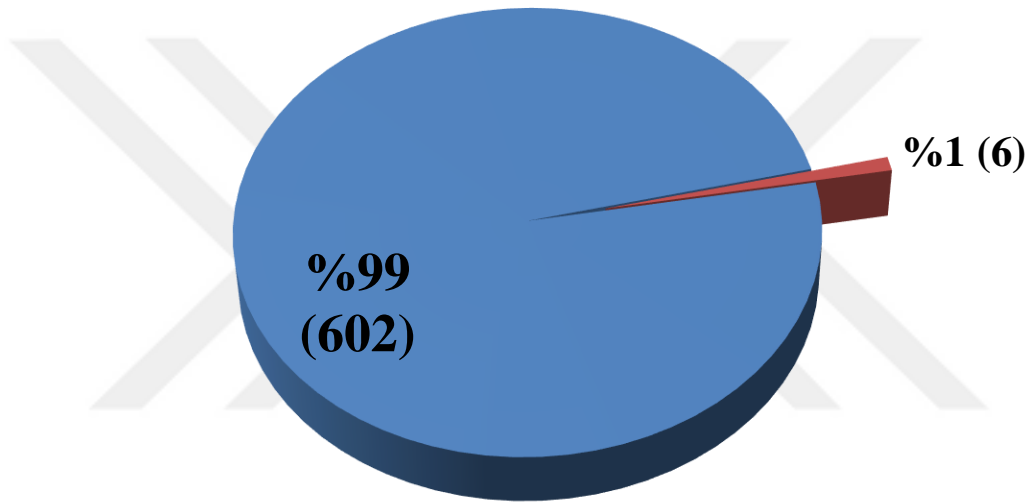
Bulgular

Grafik 1

2012–2016 Tarihleri Arasında Olayların Cinsiyete Göre Yüzdeler ve Frekans Dağılımı

%1 - Kadın

%99 - Erkek

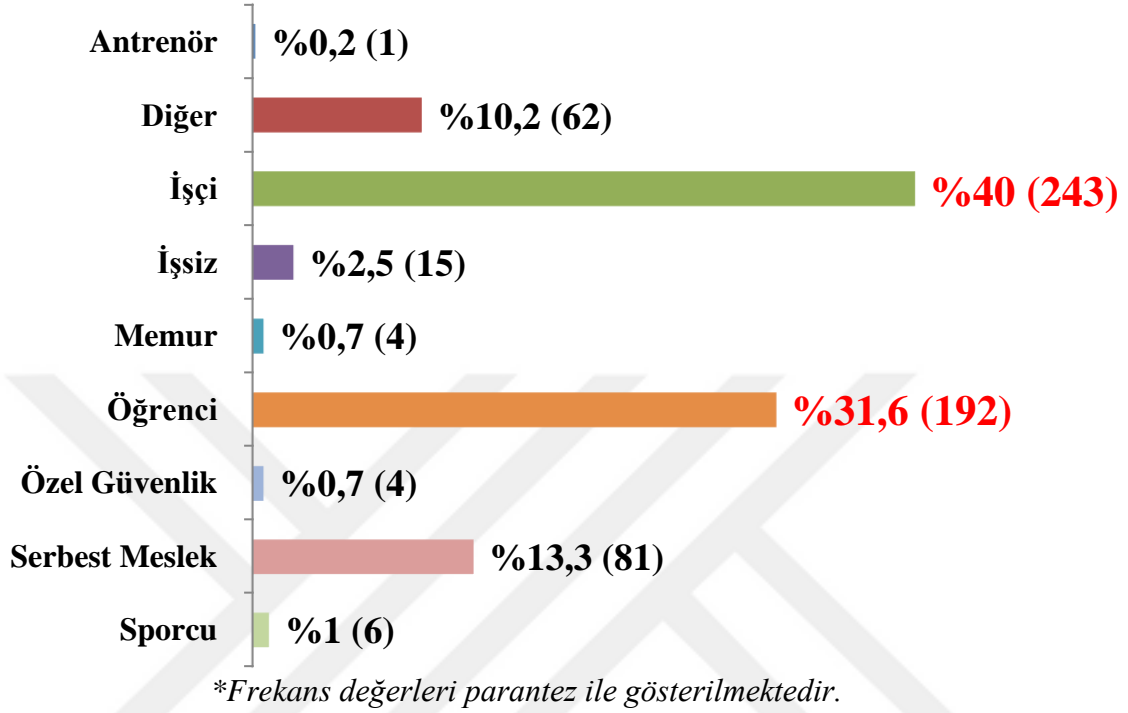

** Frekans değerleri parantez ile gösterilmektedir.*

Grafik 1’ de 2012-2016 yılları arasında meydana gelen sporda şiddet olaylarının cinsiyete göre yüzdeler ve frekans dağılımı gösterilmektedir. Erkekler yaşanan olayların %99’ unu (n=602), kadınlar ise yaşanan olayların %1’ ini (n=6) kapsamaktadır.

Grafik 2

2012–2016 Tarihleri Arasında Olaya Karışanların Meslek Gruplarına Göre Yüzdeler ve Frekans Dağılımı

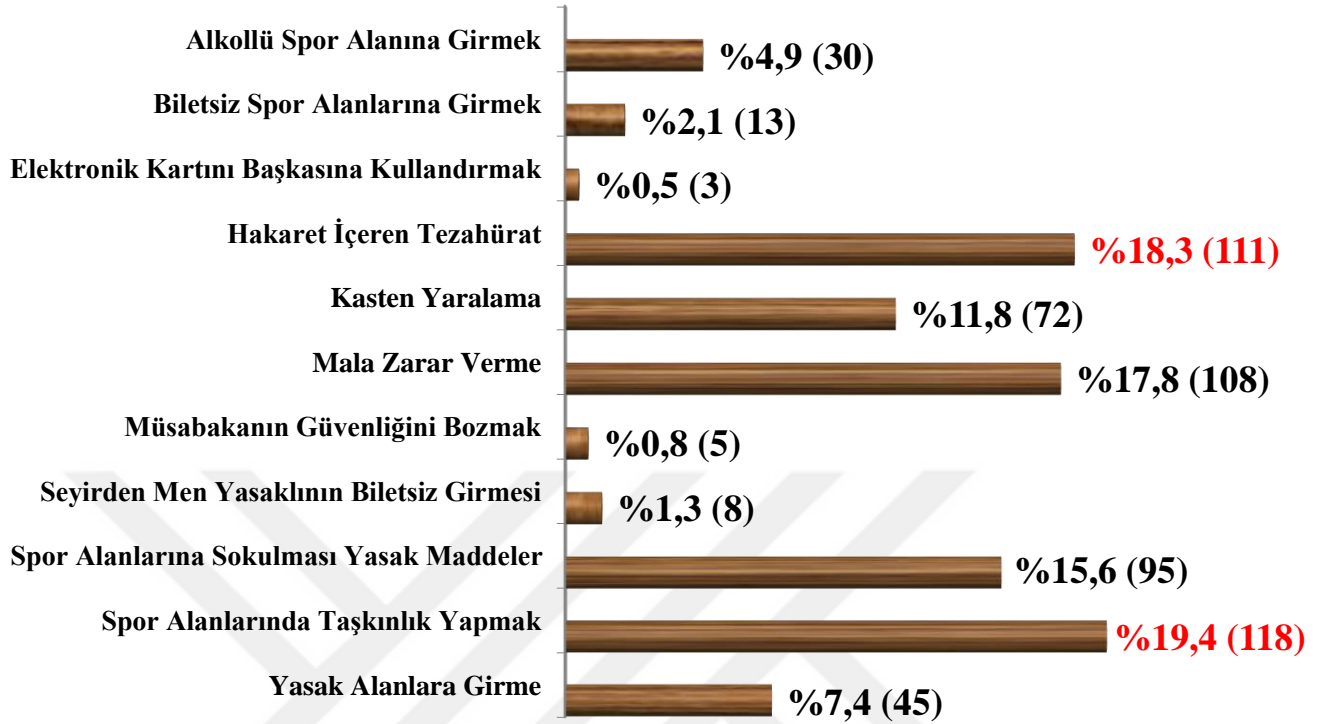

Grafik 2, 2012-2016 tarihleri arasında yaşanan sporda şiddet olaylarında; olaylara karışanların meslek gruplarına göre yüzdeler ve frekans dağılımlarını göstermektedir. Antrenörler%0,2 (n=1), diğer meslek türleri %10,2 (n=62), işçiler%40 (n=243), işsizler%2,5 (n=15), memurlar%0,7 (n=4), öğrenciler%31,6 (n=192), özel güvenlik %0,7 (n=4), serbest meslek %13,3 (n=81) ve sporcular%1 (n=6) oranında olduğu belirlenmiştir.

%40 oranla sporda şiddet olaylarına en çok işçiler karışmaktayken, %0,2 oranla antrenörlerin suça en az karışan olduğu görülmektedir.

Grafik 3

2012–2016 Tarihleri Arasındaki Olayların Olay Türlerine Göre Yüzdeler ve Frekans Dağılımı

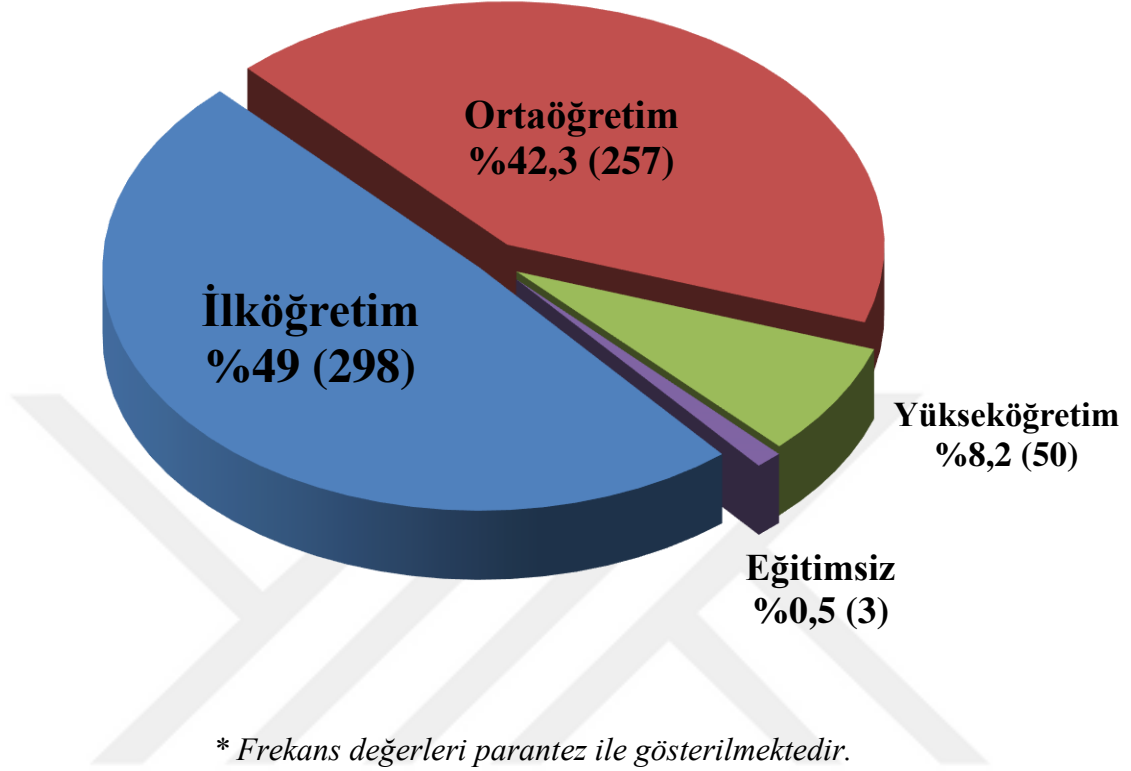
* Frekans değerleri parantez ile gösterilmektedir.

Grafik 3' te 2012-2016 yılları içerisinde meydana gelen sporda şiddet olaylarının, olayların türlerine göre yüzdeler ve frekans dağılımları gösterilmektedir. Alkollü spor alanına girmek %4,9 (n=30), biletsiz spor alanlarına girmek %2,1 (n=13), elektronik kartını başkasına kullandırmak %0,5 (n=3), hakaret içeren tezahürat %18,3 (n=111), kasten yaralama %11,8 (n=72), mala zarar verme %17,8 (n=108), müsabakanın güvenliğini bozmak %0,8 (n=5), seyirden men yasaklıının biletsiz girmesi %1,3 (n=8), spor alanlarına sokulması yasak maddeler %15,6 (n=95), spor alanlarında taşkınlık yapmak %19,4 (n=118), yasak alanlara girme %7,4 (n=45) olarak belirlenmiştir.

Spor alanlarında taşkınlık yapmak %19,4 oranla en çok yaşanan olay türü olarak karşımıza çıkarken; elektronik kartını başkasına kullandırmak %0,5 oranla en az yaşanan olay türüdür.

Grafik 4

2012–2016 Tarihleri Arasında Olaya Karışanların Öğrenim Durumuna Göre Yüzdeler ve Frekans Dağılımı

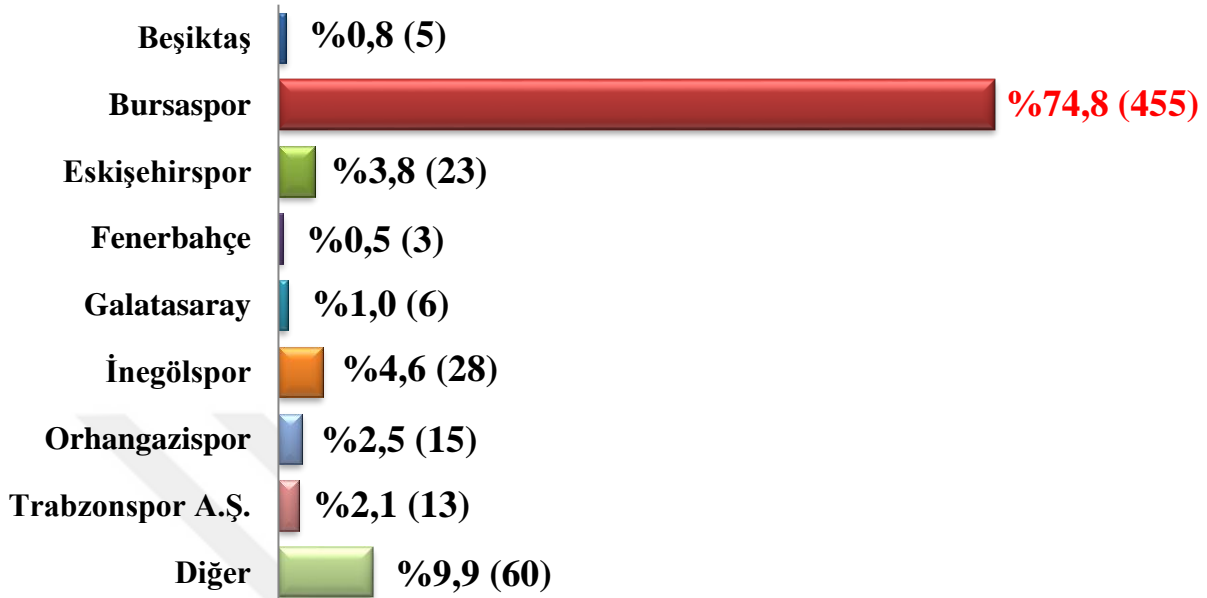

Grafik 4' te 2012-2016 tarihleri arasında yaşanan olayların öğrenim durumlarına göre yüzdeler ve frekans dağılımları verilmektedir. Buna göre olaya karışanların öğrenim durumu; ortaöğretim %42,3 (n=257), ilköğretim %49 (n=298), yükseköğretim %8,2 (n=50), eğitimsiz%0,5 (n=3) olarak belirtilmiştir.

%49 oranla olaylara en çok karışanların öğrenim durumu ilköğretim iken; %0,5' lik oranla eğitimsiz kişiler en az olaya karışanlardır.

Grafik 5

2012–2016 Tarihleri Arasında Olaya Karışanların Tuttuğu Takıma Göre Yüzdeler ve Frekans Dağılımı

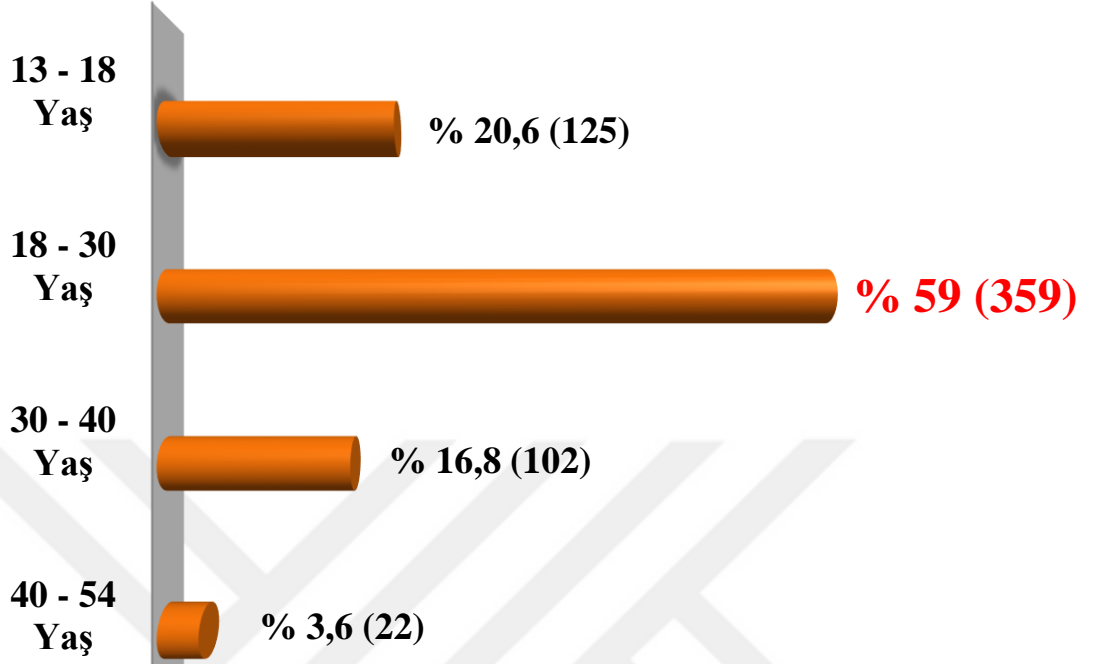

* Frekans değerleri parantez ile gösterilmektedir.

Grafik 5, 2012-2016 tarihleri arasında sporda düzensizlik ve şiddet olaylarına karışanların taraftarı oldukları takımlara göre yüzdeler ve frekans değerlerini göstermektedir. Beşiktaş taraftarı %0,8 (n=5), Bursaspor taraftarı %74,8 (n=455), Eskişehirspor taraftarı %3,8 (n=23), Fenerbahçe taraftarı %0,5 (n=3), Galatasaray taraftarı %1 (n=6), İnegölspor taraftarı %4,6 (n=28), Orhangazispor taraftarı %2,5 (n=15), Trabzonspor taraftarı %2,1 (n=13) ve diğer takımların(Akhisar Belediye, Altay, Antalyaspor, Balıkesirspor, Bursa Nilüferspor, Bursa Yolspor, Erzurum Belediye, Çaykur Rizespor, Elazığspor, Gemlik Çotanakspor, Göztepe, Kasımpaşa, Kestel Belediyespor, Kumlukalanspor, Mudanya Bordospor, Orhangazi Gençlerbirliğispor, Sivasspor, Trilyespor, Yeşil Bursa, Zonguldak Kömürspor) taraftarları % 9,9 (n=60) olarak belirtilmiştir. Bursaspor kulübü %74,8 oranla en çok olaya karışan taraftara sahip iken; %0,2' lik (n=1) oranlarla Bursa Yolspor, İnegöl Kurtuluşspor, Kestel Belediyesi, Mudanya Bordospor, Sivasspor ve Zonguldak Kömürspor en az frekansa sahip kulüplerdir.

Grafik 6

2012–2016 Tarihleri Arasında Olaya Karışanların Yaşa Göre Yüzdeler ve Frekans Dağılımı

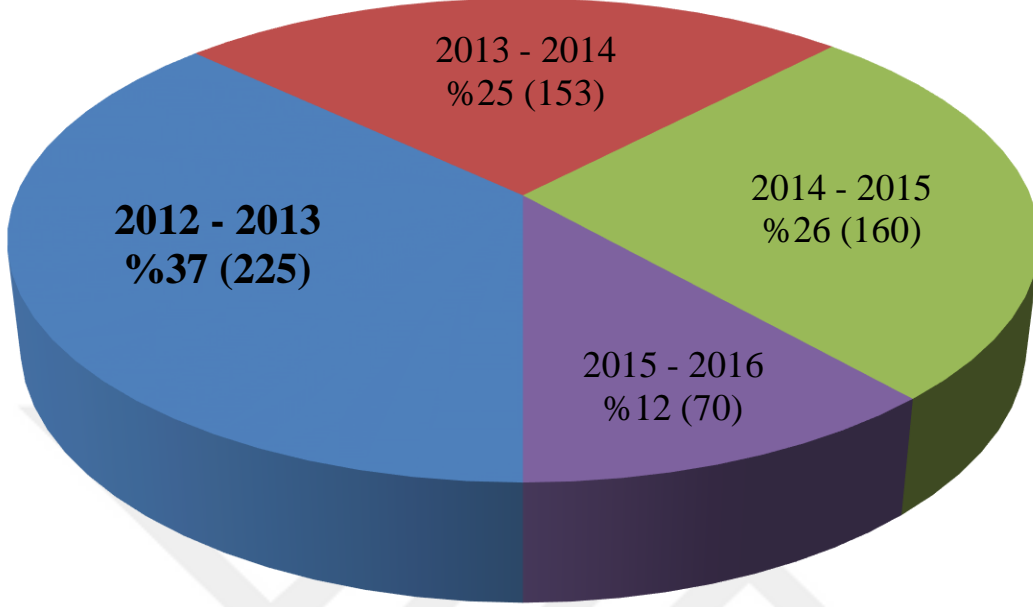
* Frekans değerleri parantez ile gösterilmektedir.

Grafik 6' da 2012-2016 yılları arasında sporda şiddet ve düzensizlik olaylarına karışanların belirli yaş aralıklarına göre yüzdeler ve frekans dağılımları verilmiştir. Verilere göre; 13-18 yaş aralığı %20,6 (n=125), 18-30 yaş aralığı %59 (n=359), 30-40 yaş aralığı %16,8 (n=102) ve 40-54 yaş aralığı %3,6 (n=22) oranındadır.

Buna göre; %59 oranıyla 18-30 yaş aralığındaki taraftarlar suça en çok karışan taraftarlar iken, %3,6 oranıyla 40-54 yaş aralığındaki taraftarlar suça en az karışan taraftarlardır.

Grafik 7

2012–2016 Tarihleri Arasındaki Olayların Yıllara Göre Yüzdeler ve Frekans Dağılımı

** Frekans değerleri parantez ile gösterilmektedir.*

Grafik 7, 2012-2016 yılları arasındaki sporda düzensizlik ve şiddet olaylarının sezonlara göre yüzdeler ve frekans dağılımını göstermektedir. 2012-2013 sezonu %37 (n=225), 2013-2014 sezonu %25 (n=153), 2014-2015 sezonu %26 (n=160), 2015-2016 sezonu %12 (n=70) olarak belirtilmiştir.

En çok suç oranı ve miktarı %37 ile 2012-2013 sezonu olmasına karşın; en az suç oranı ve miktarı %12 ile 2015-2016 sezonudur.

5.BÖLÜM

Tartışma ve Öneriler

5.1.Tartışma

Dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi ülkemizde de spor organizasyonlarında şiddet ve düzensizlik olayları en önemli problemlerden biri olarak göze çarpmaktadır. Sportif rekabetin bir ürünü olarak ortaya çıkan normalin oldukça ötesinde duygular ve kontrolü kaybeden kişiler sebebiyle istenmeyen sonuçlar yaşanmaktadır. Seyircisi olduğu spor müsabakasından beklediği neticeyi alamayan, duygularına yenik düşen taraftarların tatmin olabilmek adına başvurduğu diğer yollar ise saldırganlık ve şiddet suçu olarak karşımıza çıkmaktadır. Önlemler almak ve çözümleri getirmek adına hem Uluslararası Futbol Federasyonları Birliği (FIFA) hem de Avrupa Futbol Federasyonları Birliği (UEFA) kurallar, esaslar, yönetmelikler ve yönergeler düzenlemiştir. Bu düzenlemeleri hayata geçirmek amacıyla ilgili kolluk kuvvetleri ve özel güvenlik kuruluşları ile adalet kurumları arasında koordinasyon sağlanmaktadır.

Ülkemizde sporu her türlü çirkin ve olumsuz unsurdan korumak ve temizlemek amacıyla yürürlükte olan "6222 Sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun" 31.03.2011 tarihinde kabul edilmiş, 14.04.2011 tarihinde resmi gazetede yayımlanmıştır. Önceki kanunlara kıyasla bu kanun ile birlikte sporda şiddet ve düzensizlik suçları daha detaylı şekilde tanımlanarak kapsam genişletilmiştir. Şiddet ve düzensizlik eylemlerinin yanı sıra şike ve teşvik primi unsurları da suç olarak değerlendirmeye alınmıştır. Böylece Hem şiddet ve düzensizliğe hem de şike ve teşvik primine dair yaptırımların karşılığı ve ceza ağırlığı arttırılmıştır.

Bu araştırmada 2012-2016 yılları arasında Bursa ilinde gerçekleştirilen tüm müsabakalarda yaşanan ve emniyet kayıtlarına geçen sporda şiddet ve düzensizlik suçlarına ait istatistik

veriler yer almaktadır. Verilerin kapsamını; cinsiyet, meslek grubu, olay türü, öğrenim durumu, taraftarı olunan takımlar, yaş ve yıllara göre yaşanan suç miktarları oluşturmaktadır.

Cinsiyet değişkenine göre ortaya çıkan sonuca baktığımızda, beklenildiği gibi erkek taraftarların oldukça baskın olduğunu görmekteyiz. Olayların %99' u (n=602) erkekler tarafından, %1' i (n=6) ise kadınlar tarafından gerçekleştirildiği kayıtlarda belirtilmiştir. Gür' ün (2015) çalışmasında 2004-2012 yılları arasındaki cinsiyete dair; erkekler %99,67 (n= 896), kadınlar %0,33 (n= 3) verileri çalışmamızın sonuçlarıyla paralellik göstermektedir. Bu sonuca neden olarak; ülkemizde erkeklerin seyirci veya taraftar olarak sportif müsabakalara katılmayı kadınlardan daha eğilimli ya da ilgili olduklarını söyleyebiliriz.

Suç işleyenlerin mesleklerine göre eldeki verileri incelediğimizde %40 oranla sporda şiddet olaylarına en çok işçiler karışmaktayken, %0,2 oranla antrenörlerin suça en az karışan olduğu görülmektedir. İşçilerin ardından 2. sırada %31,6 oranında öğrenciler yer almaktadır. Gür' ün (2015) yaptığı çalışmada ise 2004-2012 yılları arasında öğrenciler %22,22 (n=198), işçiler ise %15,03 (n=134) olarak belirtilmiştir. Aynı çalışmada en yüksek değer ise %25,81 (n=230) oranıyla serbest meslek değişkenine ait iken bu çalışmada mesleği serbest meslek olanlara ait değer %13,3 (n=81)' tür. İşçilerin en fazla suç işleyenler olmasında, özellikle öğrenim durumlarının ilköğretim ve ortaöğretim seviyesinde kalması oldukça etkilidir. Bilinçsizce hareket etme ve düşünme nedeniyle istenmeyen olaylar meydana gelmektedir. Öğrencileri spor alanlarında suç işlemeye iten en büyük etkenlerden biri düşünsel anlamda yeterli olgunlukta olmamaları; dolayısıyla çoğunlukla duygularıyla karar almalarıdır.

Olay türüne göre işlenen suçlar neticesinde 2012-2016 yılları içerisinde; en çok yaşanan olay türü olarak karşımıza %19,4 oranla spor alanlarında taşkınlık yapmak çıkarken; elektronik kartını başkasına kullandırmak %0,5 oranla en az yaşanan olay türüdür. Benzer olan bir diğer çalışmada Gür (2015); %35 (n=21) değeri ile müsabaka düzenini bozmak

suçunu en yüksek, meşale yakma suçunu ise %6,67 (n=4) değeri ile en düşük değer olarak belirtmiştir.

Şiddet ve düzensizlik suçlarına karışanların öğrenim durumuna göre değerlendirdiğimizde ortaöğretim %42,3 (n=257) ve ilköğretim %49 (n=298) gruplarının oldukça baskın bir orana sahip olduğunu görmekteyiz. Buna karşın yükseköğretim %8,2 (n=50) ile eğitimsiz kişiler %0,5 (n=3) az miktardadır.%49 oranla olaylara en çok karışanların öğrenim durumu ilköğretim iken; %0,5' lik oranla eğitimsiz kişiler en az olaya karışanlardır. Yükseköğretim grubunun %8,2' lik oranına karşın ilköğretim ve ortaöğretim gruplarının toplamda %91,3' lük yüksek değere sahip olması eğitim seviyesinin şiddete eğilim göstermede ne kadar önemli bir rol oynadığı çıkarımını vermektedir. Eğitimin yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi her alanda olacağı gibi spor alanlarında da insanların mantık ve ahlak çerçevesinde davranmasını ve düşünmesini sağlayacaktır.

Taraftarı olunan takımlara ait veriler incelendiğinde büyük bir farkla Bursaspor taraftarı %74,8 oranla en çok olaya karışan taraftara sahip takımdır. Buna karşın,%0,2' lik (n=1) oranlarla Bursa Yolspor, İnegöl Kurtuluşspor, Kestel Belediyesi, Mudanya Bordospor, Sivasspor ve Zonguldak Kömürspor en az suç işleyen taraftar miktarına sahip kulüplerdir. İstanbul kulüplerinin değerleri; Beşiktaş %0,8 (n=5), Fenerbahçe %0,5 (n=3), Galatasaray %1,0 (n=6) olarak belirtilmektedir. Bu kulüplerle gerçekleştirilen müsabakaların stres ve skor beklentisinin yüksek olması bakımından değerlendirildiğinde, suça dâhil olan taraftar sayısının beklenenden az olduğu söylenebilir. Bursaspor taraftarlarını suç işleyen sayısı bakımından, yine bu ile ait takımlardan İnegölspor (n=28) ve Orhangazispor (n=15)taraftarları; il dışından ise Eskişehirspor (n=23) ve Trabzonspor (n=13) taraftarları takip etmektedir.

2012-2016 yılları arasında sporda şiddet ve düzensizlik suçu işleyenlerin belirli yaş aralıklarına dair istatistik verileri, %59 paya sahip 18-30 yaş aralığındaki kişilerin suça en çok

karişan taraftarlar olduğunu göstermektedir. Genç kuşak olarak tanımladığımız bu yaş aralığı, 359 kişi ile toplam suç işleyen sayısının yarısından fazlasını ifade etmektedir. Gençlerin bir yetişkin kadar rasyonel ve ölçülü olamaması, fevri hal ve hareketler çerçevesinde tercihlerde bulunması ile yeterince bu konuda bilinç kazandırılmaması gibi nedenler onların saldırgan olmasındaki bazı etkenlerdendir.30-40 ve 40-54 yaş aralığındaki kişilerin değerlerine baktığımızda (%20,4,n= 124) gençlerin neredeyse 3'te 1' ine karşılıktır. Bu sonuca dayanarak yaş seviyesinin artmasıyla suç işleyen sayısında önemli derecede azalma olduğu söylenebilir.

Yıllara göre sporda şiddet ve düzensizlik suçları verilerine baktığımızda en çok olayın kayıtlara geçtiği sezon2012-2013' tür. Kayıtlara geçen tüm olayların %37' sini kapsayan bu sezonda 225 kişi suç işlemiştir. %12' lik dilimi kapsayan suçların en az yaşandığı 2015-2016 sezonunda 70 kişi sporda şiddet ve düzensizlik kanunundan işlem görmüştür.2012-2016 yılları arasındaki suç miktarı dağılımı; 2014-2015 sezonu dışında geçen her bir sezonda azalma göstermiştir. 2014-2015 sezonunda yaşanan suç miktarı (n=160), 2013-2014 sezonundaki suç miktarından (n=153) 7 kişilik fark ile sadece %1 artış göstermiştir. Bir önceki sezona kıyasla ortaya çıkan bu artış anlamlı bir farkı ifade etmemektedir. Çalışmamızda incelediğimiz ilk sezondan son sezona giden süreçte işlenen suç miktarındaki düşüş (n= 225-70=155), 6222 Sayılı kanun kapsamında uygulanan yaptırımların etkili olduğunu göstermektedir.

5.2.Öneriler

Sporda şiddet ve düzensizlik ile şike ve teşvik primi suçlarıyla mücadelede en etkili yol insanların bilinçlendirilmesi ve eğitilmesinden geçmektedir. Bu hususta özellikle devlet ve devlete ait kurumlar sorumluluğu önemli ölçüde üstlenmelidir. Başta Başbakanlık, İç İşleri Bakanlığı ile Gençlik ve Spor Bakanlığı koordinasyon içersinde çalışarak gerekli tedbir ve düzenlemeleri gerçekleştirmelidir. Bu kurumlar konuya ilişkin eğitim ve bilinçlendirme faaliyetlerine dair kapsamlı bir politika belirleyerek çalışmalarını sürdürmelidir. Sporda şiddet

ve düzensizliğin önlenmesine dair kanun hakkında halkın haberdar olması sağlanmalı; kanun içeriği, kapsamı, amacı, cezalar ve yaptırımlar, yanlış bilinenler ve dikkat edilmesi gereken detaylar seminer, kurs, panel, söyleşi ve toplantılar düzenlenerek taraftarlara ve insanlara anlatılmalıdır.

Milli Eğitim Bakanlığı, eğitim ve öğretim programları dâhilinde ders olarak ya da belirli dönemlerde seminerler düzenleyerek bu sürece katkıda bulunabilir. İlköğretimde ve ortaöğretimde beden eğitimi ve spor dersi kapsamında sporu, genel ve özel amaçları, olumlu etkileri, toplumsal ve sosyal yönü anlatılarak öğrencilere kazandırılması, şiddet ve saldırganlığın önlenmesinde ciddi neticeler verecektir. Çalışmada belirtilen, suç işleyenlerin öğrenim durumuna ait verilerin %91,3' nü ilköğretim ve ortaöğretim mezunlarının oluşturması da bu öneriyi desteklemektedir.

Üniversitelerde rektörlük desteğiyle spor bilimleri fakülteleri ile sağlık, kültür ve spor daire başkanlıkları öncülüğünde toplantı ve paneller organize edilerek genç nüfusa spor ahlak bilinci aşılanmalıdır. Yine spor bilimleri fakültelerinde sunulan spor psikolojisi ve spor sosyolojisi derslerinde sporda şiddet ve saldırganlık konuları vurgulanarak dikkat çekilmelidir. Ayrıca Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı il ve ilçe müdürlüklerince eğitim ve bilgilendirme faaliyetleri çerçevesinde topluma bu konu hakkında bilgi aktarılması, sporda huzur ve barış ortamının sağlanmasında verimli olacaktır.

Kitle iletişim araçları yoluyla sunulan spor programlarında yorumcu, katılımcı ve sunucuların genel üslupları ötekileştirici ve kışkırtıcılıktan uzak olmalıdır. Sözleri, tavırları ve beden dilleriyle yapıcı, uzlaştıran, olaylara mantık çerçevesinde bakmaya yönelten nitelikte olmalıdır. Bu programlarda belirli bir süre sporda şiddet ve saldırganlık konularına ayrılabilir, ilgili kanun hakkında aydınlatıcı bilgiler sunulabilir. Günümüzde sosyal medya oldukça sık kullanılan bir iletişim kanalıdır. Sosyal medya paylaşımlarında taraftarlar kutuplaştırıcı ve düşmanlaştıran unsurları kullanmamalıdır. Gerekli takdirde sosyal medya kullanıcıları takip

edilmeli, paylaşımlarıyla sporu yaralayan kişiler cezalandırılabilir. Yazılı basın kuruluşlarında görev yapan spor yazarları ve eleştirmenler; olayları değerlendirirken taraftarların değer yargılarını göz önünde bulundurmalı, saldırganlık duygusunu ateşleyen kelime ve cümleleri tercih etmekten kaçınmaları gerekir. Konulara yaklaşımları taraftarları karşılıklı saygı ve hoşgörü çerçevesinde davranmaya teşvik edici biçimde olmalıdır.

Taraftarların yönlendirilmesinde oldukça önemli bir etkene sahip olan spor kulüplerine yönelik kurulan taraftar dernekleri ve kuruluşların yönetici ve sorumluları, bu derneklere bağlı üye ve taraftarları bilinçlendirmeye yönelik faaliyet ve organizasyonlar düzenlemelidir. Bir spor kulübünün yöneticileri, tüm sezon boyunca, müsabaka öncesi ve sonrasında verdiği demeç ve röportajlarda “fair play” çerçevesinde örnek tavır ve sözleri tercih etmeli; bu yolla taraftarları pozitif yönde etkileyerek dostluk ortamının sağlanmasında öncü olmaları gerekir. Yöneticilerin karakteristik niteliği genellikle taraftarların davranış ve tutumlarında önemli seviyede etkili olmaktadır. Bu bakımdan lider kimliği taşıyan yöneticiler, taraftarlara dair sorumlu olduklarını unutmamaları gerekir.

Şiddet ve düzensizlik suçlarının cinsiyete göre suç işleme verileri arasında önemli fark olduğunu göstermektedir. Bu durum erkeklerin spor organizasyonlarına seyirci olarak katılmaya daha istekli ve ilgi alanlarına daha uygun olmasından kaynaklanmasıyla açıklanabilir. Kadınların ve ailelerin de müsabakalara taraftar veya seyirci olarak katılımının sağlanması, saldırganlık ve şiddet içeren olayların önüne geçilmesi adına önemli bir adım olacaktır. Gençlik ve Spor Bakanlığı, sporla ilgili tüm federasyonlar, spor kulübü yönetimleri ve spor kulübü dernekleri tarafından konuya ilişkin teşvik edilerek, tanıtımlar ve reklamlar yapılarak; insanlara, sportif organizasyonların da bir çeşit sosyal etkinlik ve sosyal paylaşım platformu olduğuna dair algının ve bakış açısının kazandırılması gerekir.

Stadyumlarda gerçekleştirilen müsabakalarda, seyircilerin olduğu kadar akreditasyon zinciri içerisindeki kişilerin de sergilediği davranış ve tutumlar organizasyonun seyri açısından

önemli bir diğer etkidir. Farklı görevlere sahip olan bu kişilerin müsabaka öncesi ve süresince karşılıklı iletişim tarzlarının taraftarlarda yarattığı etki ve algılanma biçimine göre; gerilimin yükselmesi veya istenmeyen olayların ortaya çıkması mümkündür. Antrenörler, hakemler, sporcular, saha komiserleri, federasyon temsilcileri, gözlemcileri, emniyet güçleri, özel güvenlik ve medya mensupları daima göz önünde ve aksiyonun içerisinde olan kişiler olmaları sebebiyle; gerçekleştirdikleri en ufak saldırgan fiil neticesinde tribünleri savaş alanına dönüştürebilirler. Akredite alanda görev yapan bu kişilerin, müsabaka öncesinden müsabaka sonrasına kadar geçen süreçte sahip oldukları görev ve sorumlulukları yerine getirirken taraftarlara karşı hassasiyet göstermeleri organizasyonun sağlıklı gerçekleştirilmesi bakımından önem taşımaktadır.

6222 Sayılı kanunun amacına ulaşabilmesi, işlevselliğini kaybetmemesi bakımından emniyet teşkilatına bağlı spor şube polislerimiz ve diğer kolluk kuvvetlerimiz ile beraber hukukçularımızın sorumluluk ve görevlerini hiçbir şahsı ayırt etmeksizin, taviz vermeden yerine getirmesi son derecede önem arz etmektedir. Güvenlik mensupları, yaşanan olaylara müdahalede kullanılan her türlü teknik, taktik ve stratejik konuların yanı sıra teknolojik donanımlar(kamera, fotoğraf makinesi vb.) bakımından da özel olarak eğitilmelidir. Ancak bu doğrultuda hareket edilir; gözetim ve denetimler eksiksiz uygulanırsa hedeflenen amaca en verimli şekilde ulaşılabilir.

Araştırmamızda spor güvenliği şubesinde elde edilen istatistik veriler incelenmiş, sadece sayısal değerler üzerine yorumlar yapılmıştır. Suç işleyen şahısların cinsiyet, yaş, meslek, öğrenim durumu gibi betimleyici özelliklerinin dışında genel psikolojik hal ve dengeleri de yaşanan olayların açıklanmasında önemli bir unsurdur. Şiddet ve saldırganlık eylemleri sırasında kişilerin içinde buldukları psikolojik durumun araştırılarak ortaya konulması; suça neden yöneldikleri ve şiddeti tercih etmelerinin kökeninde nelerin olduğu hakkında dikkat çekici bilgilere ulaşılmasını sağlayabilir. Sporda şiddet ve saldırganlık suçları kapsamında

uygulanabilecek bu yöntemle beraber kişiler; gerekli görüldüğü takdirde aldıkları cezaların yanında tedavi, eğitim ve rehabilitasyon sürecine dahil edilmelidir. 6222 Sayılı kanun kapsamında şiddet suçları ile mücadelede yeni bir boyut kazandıracak olan bu uygulama, spor güvenliği polisleri ve psikologların koordinasyonunda hayata geçirilebilir. Sonraki çalışmalarda dikkat çektiğimiz bu konuya yer verilmesi; ulaşılabilecek sonuç ve değerlendirmeler bakımından daha detaylı ve açıklayıcı bilgilerin ortaya konulmasında verimli olacaktır.

Kaynakça

- Acet, M. (2006). *Sporda saldırganlık ve şiddet*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Avgın, A. (2015). *Spora evet şiddete hayır*. Ankara: Akademisyen Kitabevi.
- Ayan, S. (2006). “Şiddet ve fanatizm”.*C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, Sayı 2*.
<http://eskidergi.cumhuriyet.edu.tr/makale/1338.pdf>’ den alınmıştır.
- Aycan, A., Polat, E. ve Uçan, Y., (2009). “Takım Özdeşleşme Düzeyi İle Profesyonel Futbol Müsabakalarına Seyirci Olarak Katılım Kararını Etkileyen Değişkenler Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, c:7, s:4*, ss:169-174
- Boyle, A.,& Magnusson, P. (2007). “Social Identity and Brand Equity Formation: A Comparative Study of Collegiate Sports Fans”. *Journal of Sport Management, 21*, 497- 520.
<https://datapro.fiu.edu/campusedge/files/articles/magnussonp022613281611.pdf>’ den alınmıştır.
- Doğan, B. (2004). *Spor sosyolojisi ve uygulamalı spor sosyolojisine giriş*. İzmir: Meta Basım Matbaacılık Hizmetleri.
- Gültekin, H. & Soyler, F. (2010).“Türk futbolunda şiddetin önlenmesine yönelik emniyet uygulamalarının yasalar çerçevesinde incelenmesi”. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, Cilt: 7, Sayı: 1*.
<https://www.jhumansciences.com/ojs/index.php/IJHS/article/viewFile/1233/548>’ den alınmıştır.
- “<http://www.afyonihk.com/HaberDetay.aspx?h=10000059&txt=10000059>” (2017)
- “http://www.fotomac.com.tr/galeri/genel/en_korkunc_tribun_facialari_635464622050?page=1” (2017)

[“http://www.cnnturk.com/fotogaleri/spor/diger-sporlar/spor-tarihine-gecen-facialar?page=7”](http://www.cnnturk.com/fotogaleri/spor/diger-sporlar/spor-tarihine-gecen-facialar?page=7)

(2014)

[“http://www.milliyet.com.tr/euroleague/galatasaray-macinda-sok-olum-/-](http://www.milliyet.com.tr/euroleague/galatasaray-macinda-sok-olum-/-)

[/detay/1973269/default.html”](http://www.milliyet.com.tr/euroleague/galatasaray-macinda-sok-olum-/-/detay/1973269/default.html) (2014)

[“http://t24.com.tr/haber/96-kisinin-oldugu-hillsborough-fiaciasi-ve-23-yil-sonra-liverpooledan-](http://t24.com.tr/haber/96-kisinin-oldugu-hillsborough-fiaciasi-ve-23-yil-sonra-liverpooledan-)

[ozur,213103”](http://t24.com.tr/haber/96-kisinin-oldugu-hillsborough-fiaciasi-ve-23-yil-sonra-liverpooledan-ozur,213103) (2012)

[“http://www.pennlive.com/news/2017/05/stadium_tragedies_sports_death.html”](http://www.pennlive.com/news/2017/05/stadium_tragedies_sports_death.html) (2017)

[“http://www.stadiumguide.com/twenty-years-ago-the-bastia-stadium-disaster/”](http://www.stadiumguide.com/twenty-years-ago-the-bastia-stadium-disaster/) (2017)

[“http://ofisdata.com/excel-nedir”](http://ofisdata.com/excel-nedir) (2017)

Konvičný, P. (2012). *English Football and Hooliganism* (Diploma Thesis).

<https://scholar.google.com.tr/>’ den alınmıştır. (https://is.muni.cz/th/237148/pedf_m/)

Mechikoff, R.A. & Estes, S.G. (2002). *A History and Philosophy of Sport and Physical*

Education, From Ancient Civilizations to Modern World. (Third Ed), USA:

McGrawHill.

Türk Dil Kurumu (1932). Büyük Türkçe sözlük. Ankara: Türk Dil Kurumu.

Wann, D., L. (1997). *Sport Psychology.* Prentice Hall, Inc. New Jersey.

Yücel, S., & Atalay, A., & Gürkan, A. (2015). “Sporda şiddet ve saldırganlığı etkileyen

unsurlar”. *Uluslararası Hakemli Psikiyatri ve Psikoloji Araştırmaları Dergisi, Sayı 2,*

Cilt 2, 28-90.

[https://acikerisim.firat.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11508/8206/1791_90244.pdf?seq](https://acikerisim.firat.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11508/8206/1791_90244.pdf?sequence=1&isAllowed=y)

[uence=1&isAllowed=y](https://acikerisim.firat.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11508/8206/1791_90244.pdf?sequence=1&isAllowed=y)’ den alınmıştır.

Ekler**Ek 1**

BURSA EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ
SPOR GÜVENLİĞİ ŞUBESİ MÜDÜRLÜĞÜNE
BURSA

T.C. Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi Ve Spor Anabilim Dalı Beden Eğitimi Ve Spor programında 801570003 numaralı yüksek lisans öğrencisiyim. Tez konum “6222 sayılı kanunun bursa ilinde sporda şiddet ve düzensizliğin önlenmesindeki etkisinin incelenmesi” dir. Tezimde kullanmak üzere 2012-2016 yılları arasında şubenize intikal eden ve kayıt altına alınmış sporda şiddet ve düzensizlikler ile ilgili vakalara ait istatistik verileri edinebilmem hususunda;

Gereğini arz ederim. 04.10.2016

T.C. Kimlik No: 17138861410
Uludağ Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi
Görükle Kampüsü BURSA
ugurerkalan@gmail.com
Cep No: 0537 019 16 64

Uğur ERKALAN

Sayı: 83
Tarih: 16.10.2017
Büro Amirliğine
Spor Güvenliği Şube Müdürlüğü

Ek 2

T.C.
BURSA VALİLİĞİ
İl Emniyet Müdürlüğü

Sayı : 19482364-66743.(14319).2017/83
Konu : Bilgi Talebi

18/01/2017

Sayın Uğur ERKALAN
Uludağ Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi

İlgi : 04.10.2016 tarihli dilekçeniz.

04.10.2016 tarihinde İl Emniyet Müdürlüğü Spor Güvenliği Şube Müdürlüğüne vermiş olduğunuz dilekçede yüksek lisans bitirme teziniz ile ilgili olarak 2012 – 2016 yılları arasında ilimizde düzenlenen spor müsabakalarında sporda şiddet olayları ile ilgili talep etmiş olduğunuz istatistiki veriler gönderilmiştir.

Rica ederim.

Orhan KOÇ
Spor Güvenliği Şube Müdürü
3. Sınıf Emniyet Müdürü

Eki : İstatistik Formu (4 Sayfa)

Özgeçmiş

Doğum Yeri ve Yılı : UŞAK - 1989

Öğr. Gördüğü Kurumlar	Başlama Yılı	Bitirme Yılı	Kurum Adı
Lise	2003	2007	Uşak Sait Sabri Ağaoğlu L.
Lisans	2011	2015	Uludağ Üniversitesi
Yüksek Lisans	2015	-	Uludağ Üniversitesi

Bildiği Yabancı Diller ve

Düzeyi : İngilizce-Orta (YDS: 58), (Yökdil: 63), (UÜDS: 70)

Çalıştığı Kurumlar : Başlama ve Ayrılma Kurum Adı Tarihleri

1. 2011-2013 Maya Sports Club
2. 2012-2014 Bursa Süleyman Çelebi Lisesi(Antrenör)
- 3.2011-2016 Bursa İlkem Gençlik ve Spor Kulübü(Antrenör)
4. 2015- Uludağ Üniversitesi (Antrenör)
5. 2018- Bursa Nilüfer Halk Eğitim Merkezi (Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni)

Yurt İçi ve Yurt Dışında

Katıldığı Projeler : 31. Uluslar arası Altın Karagöz Halk Oyunları Yarışması 7-12 Temmuz Bursa (Filipinler Ülke Rehberi)

Katıldığı Yurt İçi ve Yurt

Dışı Bilimsel Toplantılar : 1. Antrenörlük Belgesi

Türkiye Basketbol Federasyonu - 04. 2013 E Kademe,
1.Kademe (Bursa)

2. Ulusal Antrenör Gelişim Semineri

Türkiye Basketbol Federasyonu - 06. 2015 (Eskişehir)

3. Koçspor Fest

Türkiye Üniversite Sporları Federasyonu - 05. 2016 Antrenör
(Antalya)

4. Uluslararası Antrenör Gelişim Semineri

Türkiye Basketbol Federasyonu – 06. 2016 (Kuşadası/Aydın)

5. Antrenörlük Belgesi

Türkiye Basketbol Federasyonu - 11. 2016 D Kademe,
2.Kademe Antrenörlük Belgesi

06.06.2018

Uğur ERKALAN